

WAARNEMINGEN AAN NERITA'S

door Henk Mienis

Voor mijn studie der recente en fossiele Neritidae ontving ik op 20 oktober 1969 een klein pakketje met enige Nerita-soorten van de Nieuwe Hebriden, een eilandengroep in de Pacifische Oceaan ten noordoosten van Australië. Bij een vluchtige beschouwing bleek het materiaal uit drie soorten te bestaan: Nerita albicilla L., N. maxima Gmelin en N. plicata L. Uit tijdgebrek werd pas enkele dagen later een begin gemaakt met het inschrijven en opbergen van het materiaal. Hierbij bleek dat een deel van de exemplaren, die tot N. plicata behoorden, nog in leven was. Enkele begonnen namelijk ijverig in het kartonnen op-

bergdoosje rond te kruipen. Dit verwonderde mij zeer sterk daar zij reeds meer dan een week in een meer dan ongewoon droog "habitat" bevonden hadden, n.l. in sterk vocht opnemende celstofservetten.

Om uit te maken hoe lang deze tropische, mariene prosobranchen het nog op het "droge" uit zouden kunnen houden, werden zij in glazen petrischalen gedaan. Elke dag werd het materiaal gecontroleerd en eventuele mortaliteit geregistreerd. Tevens werd ook dagelijks de petrischalen met een droge doek gereinigd, waarbij tegelijkertijd ook de lucht verversst werd.

Op 10 november 1969 werd van Drs. H. E. Coomans een levend exemplaar van *Nerita versicolor* Gmelin ontvangen. Dit specimen was in elk geval enkele dagen daarvoor op Curaçao verzameld. Ook dit exemplaar werd in een petrischaal opgeborgen en dagelijks gecontroleerd.

Een tweede pakketje met *Neritidae* van de Nieuwe Hebriden werd ontvangen op 25 november 1969. Het gehele materiaal bestaande uit exemplaren van *Nerita insculpta* Recluz, *N. maxima* Gmelin, *N. plicata* L., *N. reticulata* Karsten, *N. spengleriana* Recluz en *N. undata* L., bleek nog in leven te zijn. Ook zij waren stuk voor stuk in celstofservetten verpakt. Alle exemplaren werden op dezelfde wijze als de vorige in petrischalen voor verdere waarnemingen opgeborgen. Alle monsters konden tot 22 december 1969 op mortaliteit gecontroleerd worden. De exemplaren die toen nog in leven waren, moesten nodgedwongen gedood worden, daar ik de volgende dag naar Israel vertrok.

Het resultaat van dit onderzoek is in onderstaande overzichten neergelegd.

Waarneming 1

Herkomst materiaal: Baai van Vila, Vate eil., Nieuwe Hebriden, levend op dode koralen ter hoogte van het vloedmerk. Leg. Emile Chapou, 13 oktober 1969.

Species	Aantal exemplaren	dood - gedood	aantal overleefde droge dagen
<i>N. albicilla</i>	4	voor 23.10.1969	minder dan 11
<i>N. maxima</i>	1	voor 23.10.1969	minder dan 11
<i>N. plicata</i>	2	voor 23.10.1969	minder dan 11
<i>N. plicata</i>	1	24.10.1969	12
<i>N. plicata</i>	1	4.11.1969	23
<i>N. plicata</i>	4	22.12.1969	71

Waarneming 2

Herkomst materiaal: Curaçao, voor 10 november 1969.

species	aantal exemplaren	dood - gedood	aantal overleefde droge dagen
<i>N. versicolor</i>	1	22.12.1969	43

Waarneming 3

Herkomst materiaal: Heraker Lagune, 2 mijl van de haven van Vila, Vate Eil., Nieuwe Heb riden, leg. Emile Chapou, 17 november 1969

species	aantal exemplaren	dood - gedood	aantal overleefde droge dagen
<i>N. insculpta</i>	1	20.12.1969	34
<i>N. maxima</i>	1	12.12.1969	26
<i>N. plicata</i>	7	22.12.1969	36

N. reticulata	2	12.12.1969	26
N. spengleriana	2	22.12.1969	36
N. undata	1	12.12.1969	26
N. undata	1	22.12.1969	36

Hoewel men voorzichtig moet zijn bij het trekken van conclusies uit deze gegevens, blijkt overduidelijk dat de hier vermelde Nerita-soorten, lang nadat zij verzameld zijn, nog in leven blijven zonder dat zij nog met water in aanraking komen. Uit ervaring is mij echter gebleken dat zij dan wel droog bewaard moeten worden, terwijl ventilatie mogelijk moet zijn. Plasticzakjes zijn voor transport van levende Nerita's volkomen ongeschikt. Op 24 juli 1969 verzamelde ik een groot aantal levende exemplaren van Nerita quadricolor Gmelin en N. sanguinolenta Menke op de rotsachtige kust van Ras Muhammed, het meest zuidelijke deel van de Sinai-woestijn. Bij gebrek aan beter werden plastic zakjes gebruikt om ze tijdelijk in op te bergen. Reeds binnen 24 uur was het overgrote deel gestorven terwijl na drie dagen alles dood was. Een zelfde ervaring had ik met materiaal van Nerita polita orbignyana Recluz en N. sanguinolenta Menke dat verzameld was in het littoraal bij Dahab, Nabek en Nueiba, in de Golf van Eilat (= Aqaba). Ook dit materiaal was binnen drie dagen dood, doordat het opgeborgen was in luchtdichte plastic zakjes.

Uit dit alles blijkt evenwel dat het heel goed mogelijk is om Nerita's levend gedurende lange tijd te bewaren of te laten versturen. De verpakking moet dan wel aan de bovenvermelde voorwaarden voldoen. Of deze theorie voor prosobran-chen in het algemeen opgaat, zou eerst onderzocht moeten worden.